

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни**

**“ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ”
(для магістрів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено доцентом кафедри адміністративного менеджменту
Н. Г. Чайкою

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного менеджменту
(протокол від №2 від 28.02.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Чайка Н. Г. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Теоретичні засади державного управління” (для магістрів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 32 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Теоретичні засади державного управління”, завдання для самостійної роботи, плани семінарських занять, завдання для підготовки до семінарських занять, орієнтовну тематику контрольних робіт, методичні вказівки до виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи, питання для самоконтролю, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2009
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Теоретичний матеріал навчальної дисципліни “Теоретичні засади державного управління” покликаний сформувати у студентів магістратури з напрямку “Специфічні категорії”, спеціальності 8.000007 “Адміністративний менеджмент” фундаментальні знання про управління як основну функцію держави та цілісну систему з притаманною їй функціональною структурою; ґрунтується на знаннях про функції, політику держави в умовах громадянського суспільства та згідно із сучасною нормативно-правовою базою суттєво доповнює вивчення таких предметів, як політологія, право, економіка тощо.

Мета дисципліни — дати студентам знання основ теорії державного управління та сформувати навички реалізації цілей, завдань і функцій держави на основі базових принципів та управлінських технологій.

Основні завдання курсу:

- ознайомити студентів з технологіями державного управління, системою понять і принципів, узагальнюючих практику державного управління в умовах демократизації суспільного життя;
- запропонувати нові ефективні підходи до удосконалення організації державного управління, формування “дерева цілей” державного управління;
- сформувати навички щодо забезпечення організації управлінських процесів, оцінки результативності та ефективності функціонування системи державного управління та її органів.

Студенти повинні:

- засвоїти та відтворити на професійному рівні системні знання згідно з вимогами програми “Теоретичні засади державного управління”;
- уміти аналізувати, прогнозувати та планувати напрями діяльності органів державної влади;
- відстежувати і оцінювати тенденції державного управління;
- аналізувати і впорядковувати взаємозв'язки між органами державної влади;
- набути базових навичок розробки і запровадження заходів, спрямованих на удосконалення організації і підвищення ефективності діяльності органів державного управління;

- вміти оцінювати комплекс проблем державного управління, базуючись на системі знань з державного управління, та застосовувати їх під час професійної діяльності;
- бути здатними до формування в процесі професійної діяльності демократичної правової культури управлінської діяльності.

Основними організаційними формами вивчення дисципліни “Теоретичні засади державного управління” є лекції, семінарські заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота та контрольні заходи – колоквіум, контрольна робота (для студентів заочної форми навчання), залік.

Для засвоєння слухачами навчального матеріалу дисципліни можуть використовуватися самостійні завдання: підготовка рефератів, виконання графічних робіт (побудова схем організаційної структури управління, схем відносин між ланками організаційної структури; побудова структури певного державного органу тощо); індивідуальне виконання навчальних завдань, які за змістом наближені до попередньої професійної діяльності, тощо.

Самостійна робота є невіддільною складовою навчального процесу і має на меті сприяти засвоєнню навчального матеріалу та формуванню правосвідомості, навичок цілеспрямованої організаційної роботи, роботи з нормативними актами та літературними джерелами, вміння на їх основі аналізувати та вирішувати проблемні питання і робити власні висновки та обґрунтування як теоретичного, так і практичного характеру.

Навчальний план дисципліни включає проведення колоквіуму з метою контролю засвоєння теоретичного матеріалу. В основу його проведення включені питання, відповіді на які дають змогу об’єктивно оцінити ступінь опанування слухачами основних положень теорії державного управління.

Залік є підсумковою формою контролю рівня засвоєння навчального матеріалу. В основу його проведення покладено комплекс запитань і завдань, що забезпечують перевірку та оцінювання знань і умінь, засвоєних слухачами у процесі вивчення теорії державного управління.

Методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів крім тем семінарських занять включають розгорнуті й деталізовані проблемні завдання, тематику фіксованих виступів і рефератів, список

фахової монографічної літератури та періодики, питання для самоконтролю.

Міжпредметні зв'язки. Дисципліна “Теоретичні засади державного управління” вивчається паралельно та доповнює дисципліну “Адміністративна система”; органічно пов'язана з викладанням дисциплін “Адміністративний менеджмент”, “Теорія організації”, “Менеджмент організацій”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ”

№ пор.	Назва модуля та теми
	Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади державного управління
1	Державне управління: поняття і наукові засади
2	Еволюція науки державного управління та її особливості
3	Основні концептуальні теорії та школи державного управління
4	Демократія і бюрократія у державному управлінні
5	Історичні особливості формування демократичної моделі державного управління в Україні
	Змістовий модуль II. Загальні характеристики державного управління
6	Цілі та загальні риси управлінської діяльності держави
7	Управлінські технології: поняття та види
8	Законність і відповідальність у державному управлінні
9	Контроль у державному управлінні
10	Ефективність державного управління
11	Комунікації в державному управлінні
Разом годин: 54	

ЗМІСТ
дисципліни
“ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ”

**Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади
державного управління**

Державне управління: поняття і наукові засади. Предмет і функції теорії державного управління. Поняття “державне управління” у методологічному арсеналі суспільних наук. Об’єкт, предмет, мета вивчення адміністративного управління. Взаємозв’язки адміністративної науки з іншими суспільними науками. Категоріальний аналіз базових понять. Поняття про управлінську систему та її компоненти. Суб’єкт і об’єкт управління, управлінський вплив та зворотні зв’язки, роль зазначених компонентів у забезпеченні функціонування управлінської системи.

Еволюція науки державного управління та її особливості. Періодизація розвитку практики державного управління. Періоди практики держуправління, пов’язані з управлінськими революціями. Історичні етапи теорії державного управління. Напрями сучасного періоду: поведінковий, системний і ситуаційний підходи. Соціальний підхід до вивчення історії розвитку практики і науки управління.

Основні концептуальні теорії та школи державного управління. Політика і публічне адміністрування в контексті теорії суспільного вибору. Принципи управління А. Файоля, бюрократія М. Вебера, науковий менеджмент Ф. Тейлора як основа ділового адміністрування. Основні наукові напрями: “школа наукового управління”, “адміністративна (класична) школа” “школа психології і людських відносин” і “школа науки управління (кількісна школа)”.

Концепція “нового державного управління”. Концепція демократичного державного управління. Основні методологічні підходи до вивчення державного управління: системний підхід, процесуальний, ситуаційний аналіз. Зростання ролі спеціалізації в галузі державного управління.

Демократизація державного управління. Державне управління в умовах різних політичних систем. Два протилежні, взаємовиключні принципи структурної організації політичних систем: багатоманітність (плюралізм) і політичний централізм. Форми держав в умовах демократії. Форма державного управління, форма державного устрою.

Основна ідея демократії. Правління народу (народовладдя) і державна влада. Фактори підтримання демократії.

Демократія і бюрократія в державному управлінні. Веберівська модель раціональної бюрократії в контексті сучасних вимог. Загальні риси сучасних систем публічних адміністрацій. Завдання та функції демократичної, правової, соціальної держави.

Історичні особливості формування демократичної моделі державного управління в Україні. Демократичні форми врядування грецьких міст-держав на теренах сучасної України. Принципи військового демократизму Київської Русі. Особливості державного устрою України за часів козацької республіки. Військовий демократизм правління у Запорозькій Січі. Політичні особливості устрою українських держав початку ХХ ст.

Боротьба й намагання українського народу відродити українську державність у середині ХХ ст. Формальність незалежності УРСР у складі радянської держави: довоєнна та післявоєнна доба.

Особливості розбудови незалежної України. Специфіка розбудови системи державно-адміністративного управління в Україні.

Змістовий модуль II. Загальні характеристики державного управління

Цілі та загальні риси управлінської діяльності держави. Класифікація цілей державних органів. Розподіл завдань між різними рівнями (ланками) державного апарату управління. Зосередження функцій керівництва в органах управління різних рівнів, зумовлене конкретними обставинами.

Закономірності функціонування і розвитку системи державно-адміністративного управління. Механізми впливу законів на процес управління. Роль економічних законів у підвищенні ефективності управління.

Управлінські технології: поняття та види. Сутність і зміст управлінської діяльності. Загальні риси управлінської діяльності. Акти та процедури управлінської діяльності. Форми управлінської діяльності. Методи управлінської діяльності. Стадії управлінської діяльності. Стратегічне і ситуаційне управління.

Поняття про суспільно-інтеграційні утворення регіонального, національного і міждержавного рівнів та адміністративні системи управління ними.

Законність і відповідальність у державному управлінні. Побудова державної влади як передумови забезпечення законності і правопорядку в державному управлінні. Правові засади публічного адміністрування. Правова надійність і передбачуваність публічного адміністрування. Відкритість і прозорість публічного адміністрування. Правові акти управління. Звернення громадян та їх розгляд органами державної влади.

Специфіка відповідальності у державному управлінні. Види соціальної відповідальності. Юридична відповідальність. Дисципліна і відповідальність у забезпеченні законності. Відповідальність державних службовців.

Контроль як функція державного управління: поняття і основні принципи. Загальні та специфічні риси контролю держуправління. Контроль інституціалізований за гілками державної влади. Дія контрольних механізмів. Адміністративний і службовий контроль. Практика контрольно-наглядової діяльності в сучасній Україні. Громадський контроль за діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Періодичні атестації працівників. Стягнення і заохочення. Відповідальність по службі. Судовий контроль щодо виконавчої влади: особливості розвитку адміністративної юстиції в Україні.

Ефективність державного управління. Оцінка ефективності державного управління. Три критерії ефективності держави: економічна ефективність держави, ефективність держави за політичним критерієм, ефективність держави за соціальним критерієм.

Ефективність організації і функціонування суб'єктів державного управління. Спеціальні критерії ефективності. Результативність і ефективність публічного адміністрування. Підходи до оцінки діяльності органів управління. Проблема підвищення результативності й ефективності адміністративно-державних структур. Громадські інститути оцінювання державного управління та їх дієвість.

Комунікації в державному управлінні. Комунікації та комунікативний процес. Інформаційне забезпечення державного управління. Інформаційне та комунікативне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади. Особливості інформаційного забезпечення у місцевому самоврядуванні. Зв'язки з громадськістю в діяльності органів державної влади та самоврядування. Організаційно-правові умови впровадження науково-технічних досягнень в інформаційне забезпечення управлінської діяльності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Орієнтація студентів на необхідність поглибленої самостійної роботи як основного засобу оволодіння навчальним матеріалом є провідною у навчально-виховній роботі зі студентами спеціальності 8.000007 “Адміністративний менеджмент” кваліфікації 1475.4 “Менеджер (управитель) з адміністративної діяльності”.

Навчальний час, що відведений студентам для самостійної роботи над вивченням конкретної дисципліни, регламентується навчальним планом, який доводиться до студентів.

Зміст самостійної роботи студентів з конкретної дисципліни визначається навчальними програмами дисциплін, методичними матеріалами та вказівками викладача.

Самостійна робота студентів визначається всією системою навчально-методичних засобів:

- підручниками, що є у бібліотеці Академії;
- конспектами лекцій, матеріалами практичних і семінарських занять;
- електронними навчально-методичними посібниками, що містяться в електронних програмах кафедр і бібліотеки;
- опорними конспектами викладачів;
- консультаціями викладачів тощо.

Крім того, самостійна робота передбачає:

- опрацювання законодавчих і нормативних актів;
- опрацювання матеріалів електронних видань;
- підготовку пропозицій з питань удосконалення державного управління.

Розроблені методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента. Цьому добре слугують поставлені проблемні запитання та питання для самоконтролю.

У бібліотеці Академії у достатній кількості є найновіша монографічна література, регулярно надходять фахові періодичні видання, у тому числі МАУП. Навчальний матеріал, що опрацьовується студентами самостійно, виноситься на підсумковий контроль.

Упродовж вивчення курсу велика увага приділяється підвищенню самостійності мислення студентів, що здійснюється під час проведення аудиторних занять. Зокрема, практикується самостійна аудиторна робота, яка передбачає участь студентів у фор-

муванні контрольних запитань, аналізі доповідей студентів, перевірці відповідей, рецензуванні результатів перевірок, створенні та розв'язанні аналітичних задач і тестових завдань тощо.

Активізується самостійність мислення студентів і постановкою проблемних питань під час лекцій, семінарських занять, обговорення результатів виконання практичних завдань.

На початку вивчення дисципліни додатково до програмного матеріалу перед студентами висуваються такі завдання:

- відстежувати у ЗМІ та спеціальних виданнях інформацію щодо особливостей функціонування державного апарату України, органів місцевого самоврядування;
- вивчати зарубіжний досвід з державного та регіонального управління;
- аналізувати дані, що характеризують ефективність адміністративної діяльності в цілому та її основних компонентів;
- брати участь у зустрічах з вітчизняними та іноземними фахівцями, присвячених проблемам менеджменту та удосконаленню адміністративної діяльності апаратів управління, у тому числі державного управління в Україні;
- готуватися та брати участь у студентських, загальноакадемічних, всеукраїнських олімпіадах, семінарах, конференціях з проблем державного управління.

Підготовка доповіді відповідно до перелічених завдань оцінюється додатковою оцінкою та впливає на підсумкову оцінку з вивчення курсу.

Форми самостійної роботи

З метою активізації процесу самостійної роботи студентів передбачено такі заходи:

- підготовка до семінарських занять;
- написання есе та анотацій на теми курсу;
- формулювання базових та актуальних питань з окремих тем курсу;
- написання рефератів з актуальних проблем курсу;
- виокремлення проблемних питань;
- аналіз міждисциплінарних зв'язків курсу з іншими навчальними дисциплінами.

Система поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль знань студентів здійснюється шляхом перевірки конспектів лекцій, контрольних робіт і виконання завдань для самостійної роботи.

Підсумковий контроль являє собою проведення заліку наприкінці семестру, захист курсової роботи та складання екзамену відповідно до визначених тем і питань з навчальної програми дисципліни.

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади державного управління

Тема 1. Історія розвитку теорії управління

План

1. Етапи еволюції державно-адміністративного управління країною.
2. Методи дослідження, застосовувані в науці про адміністративне управління.
3. Взаємозв'язки адміністративної науки з іншими суспільними науками.
4. Принципи управління А. Файоля, бюрократія М. Вебера, науковий менеджмент Ф. Тейлора як основа ділового адміністрування.
5. Сучасні погляди (концепції) на сутність державно-адміністративного управління.

Література [1–3; 9; 11; 13; 15; 17; 19; 21; 24; 26; 28; 30–32; 34; 37; 40; 50; 52; 56; 59; 61; 66]

Тема 2. Народовладдя і державна влада: вітчизняний досвід

План

1. Державне управління в умовах різних політичних систем.
2. Форми держав в умовах демократії.
3. Демократичні особливості державно-політичного устрою українського козацтва.
4. Спроби відродити українську державність напередодні Другої світової війни.

5. Демократичні особливості державного устрою сучасної незалежної України.

Література [1; 3; 5–7; 14; 16; 17; 23; 29–32; 34; 39; 41; 44–46; 48; 51–54; 56; 62; 65]

Змістовий модуль II. Загальні характеристики державного управління

Тема 3. Управлінська діяльність держави: характеристики та технології

План

1. Класифікація цілей державного управління.
2. Закономірності функціонування і розвитку системи державно-адміністративного управління.
3. Загальні риси управлінської діяльності.
4. Форми управлінської діяльності.
5. Стадії управлінської діяльності.
6. Стратегічне і ситуаційне управління.

Література [1; 3; 5; 8; 12–14; 16; 17; 20; 22; 24–26; 30; 31; 34; 42; 46; 50; 56; 60; 64–66]

Тема 4. Законність та її забезпечення, види контролю у державному управлінні

План

1. Забезпечення законності у державному управлінні.
2. Підконтрольність і підзвітність публічної адміністрації.
3. Дисципліна держслужбовців і відповідальність у забезпеченні законності.
4. Поняття та види контролю у державному управлінні.
5. Адміністративний і службовий контроль.
6. Судовий контроль щодо виконавчої влади.

Література [2; 3; 5; 12; 14; 16; 22; 24; 25; 27; 30; 31; 34; 38; 40; 42; 47; 50; 57; 64; 66]

Тема 5. Критерії ефективності державного управління

План

1. Оцінка ефективності державного управління.
2. Три критерії ефективності держави.

3. Ефективність організації і функціонування суб'єктів державного управління.
4. Підходи до оцінювання діяльності органів управління.
5. Громадські інститути оцінювання державного управління.

Література [2–5; 12; 14; 22; 24; 25; 27; 30; 31; 34; 38; 40; 43; 47; 49; 50; 57; 58; 64; 66]

Тема 6. Комунікації та зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності держави

План

1. Інформаційне забезпечення державного управління.
2. Класифікація інформації.
3. Особливості інформаційного забезпечення у місцевому самоврядуванні.
4. Зв'язки з громадськістю в діяльності органів державної влади та самоврядування.

Література [1; 8; 12; 14; 16; 20; 22; 24; 25; 27; 30; 31; 36; 42; 46; 50; 64; 66]

Тема 7. Формування української школи адміністративно-соціального управління (колоквиум)

План

1. Державне управління в умовах демократизації політичної системи.
2. Принципи структурної організації політичної системи в Україні: плюралізм та політичний централізм.
3. Зростання ролі спеціалізації в галузі державного управління на сучасному етапі державотворення.
4. Особливості розбудови незалежної України.
5. Специфіка розбудови системи державно-адміністративного управління в Україні.
6. Децентралізація функцій державного управління на сучасному етапі розвитку держави.
7. Співвідношення функцій державного управління та місцевого самоврядування в управлінні територіями в Україні.

Література [1; 3; 5–7; 14; 16; 17; 23; 29–32; 34; 39; 41; 44–46; 48; 51–54; 56; 62; 65]

Види робіт на семінарських заняттях

Під час семінарських занять проводиться:

- опитування студентів;
- тестування студентів;
- проведення індивідуальних співбесід з окремими студентами у разі необхідності.

Критерії щодо визначення диференційованих оцінок:

- оцінку **“відмінно”** отримують студенти, які ґрунтовно засвоїли програмний матеріал, вичерпно, послідовно, грамотно й логічно його викладають, пов’язуючи у відповіді теорію і практику; без утруднення дають відповідь при зміні завдання; творчо застосовують здобуті знання; правильно обґрунтовують прийняті рішення, виявляють навички системного підходу до вирішення поставлених завдань;
- оцінку **“добре”** одержують студенти, які виявили знання програмного матеріалу, грамотно і по суті його викладають; не допускають суттєвих неточностей у відповідях на запитання; виявляють аналітичні здібності при виконанні завдань та володіють необхідними вміннями для їх виконання;
- оцінку **“задовільно”** отримують студенти, які у знаннях програмного навчального матеріалу допускають окремі неточності; виконують практичні завдання не на належному рівні самостійності;
- оцінку **“незадовільно”** одержують студенти, які не засвоїли значну частину програмного матеріалу; допускають істотні помилки при виконанні поставлених завдань.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади державного управління

Тема 1. Історія розвитку теорії управління

При вивченні цієї теми слід виходити із того, що вона є першою в курсі “Теоретичні засади державного управління” і в ній викладено базовий матеріал з проблем загальної теорії управління, без засвоєн-

ня якого ускладнюється подальше вивчення всього теоретичного курсу.

Вивчення першого питання необхідно співвідносити з визначенням поняття управління, його багатогранністю, а також систем, в яких здійснюється управління, яке вважається сферою інтересів інтелектуальної та практичної діяльності людей і є суспільним явищем.

Вивчення четвертого та п'ятого питань допомагає усвідомити сутнісні, змістовні проблеми державного управління, його специфіку та принципи.

1. Написання есе на теми:

- Сутність поняття “державне управління”.
- Характеристика системного підходу при визначенні системи державного управління.

2. Виокремлення проблемних питань і завдань:

- розкрити значення управління як суспільного явища;
- пояснити, чим державне управління відрізняється від управління взагалі, у тому числі від приватного управління;
- визначити специфічні риси державного управління;
- управління: практична діяльність, мистецтво чи наука;
- перелічити суб'єктивно та об'єктивно фактори державного управління.

3. Написання рефератів з актуальних проблем теми.

1. Співвідношення державної влади та державного управління.
2. Державне управління як діяльність виконавчо-розпорядчого характеру.
3. Сучасні погляди (концепції) на сутність державно-адміністративного управління.

Тема 2. Народовладдя і державна влада: вітчизняний досвід

У матеріалі розкрито сутнісні характеристики організаційної структури державного управління в державах, що діяли на теренах України за різних часів, визначено основи їх побудови. Необхідно узагальнити риси, форми та методи впливу, притаманні цим державам. При самостійній роботі необхідно розібратися в питаннях місця України у планах інших країн у середині ХХ ст. Окремо визначити умови створення української держави у Закарпатті напередодні Дру-

гої світової війни. Розкрити причини та умови виникнення незалежної України (1991 р.), сутність побудови державної влади на сучасний момент.

1. Аналіз міждисциплінарних зв'язків курсу з іншими навчальними дисциплінами на тему: “Демократичні особливості українських держав”.

2. Написання анотацій до теми:

- демократизація;
- система врядування;
- народовладдя;
- ранньофеодальна держава;
- феодальна подрібненість;
- жорсткий абсолютизм.

3. Виокремлення проблемних питань і завдань:

- критично переосмислити місце Київського князя у державній структурі Київської Русі;
- зазначити основні причини домінування демократичних засад у державно-політичному устрої українського козацтва;
- проаналізувати особливості устрою українських держав на початку ХХ ст. та причини їх поразки і зникнення;
- пояснити, у чому полягали проблеми відродження української державності напередодні Другої світової війни. Проаналізувати політику СРСР щодо Української республіки у повоєнний період;
- розкрити особливості розбудови незалежної України.

4. Написання рефератів з актуальних проблем теми.

1. Принципи військового демократизму Київської Русі.
2. Боротьба українського народу за незалежність і створення українських держав на початку ХХ ст.
3. Намагання українського народу відродити українську державність у середині ХХ ст.

Змістовий модуль II. Загальні характеристики державного управління

Тема 3. Управлінська діяльність держави: характеристики та технології

Особливістю цієї теми є те, що вона включає основні теоретичні поняття щодо управлінської діяльності. Вивчення першого питання дає поглиблене сутнісне уявлення про цілі державного управління, їх види, класифікацію та ієрархію.

Наступні питання розкривають загальні риси та форми управлінської діяльності. Необхідно дати визначення методів, у тому числі морально-етичних, економічних, адміністративних. Розкрити управлінський процес як окремі, послідовні етапи, специфічні стадії управлінської діяльності. Крім того, у взаємозв'язку з іншими питаннями визначаються поняття та види управлінських технологій, особливості їх впровадження в системі державного управління.

1. Формулювання базових понять за темою:
  - “дерево цілей” державного управління;
  - закономірність;
  - форми управлінської діяльності;
  - види управління;
  - стадії управлінської діяльності;
  - управлінські технології.
2. Виокремлення проблемних питань:
  - визначити особливості цілей державного управління, зазначити їх сутнісні характеристики, а також види, класифікацію та ієрархію;
  - пояснити, за яких умов та за якого юридичного, ресурсного забезпечення можливе формування цілей державного управління;
  - взаємозв'язок та одностороння залежність методів управління від принципів управління;
  - поняття про суспільно-інтеграційні організації регіонального, національного і міждержавного рівнів.
3. Написання рефератів з актуальних проблем теми.
  1. Цілепокладання і цілі в державному управлінні.
  2. Державна влада як атрибут державно-владного механізму.

Тема 4. Законність та її забезпечення, види контролю у державному управлінні

Особливістю цієї теми є те, що вона згідно з навчальним планом дає матеріал для подальшого вивчення основ теорії державного управління, без якого ускладнюється засвоєння завдань дисципліни. Вивчення першого питання цієї теми бажано розпочати з опанування матеріалів щодо змісту законності та умов її забезпечення в державному управлінні. Друге питання слід вивчати згідно з побудовою державної влади за вертикаллю та горизонталлю як основи забезпечення законності в державному управлінні. При вивченні третього питання слід розкрити сутність контрольних механізмів, усвідомити значення дисципліни у забезпеченні законності та відповідальності в державному управлінні.

Вивчення наступних питань слід розпочати з визначення поняття, загальних та специфічних рис і видів контролю, а також розуміння його загального впливу на зміст та організацію державного управління. Необхідно звернути увагу на з'ясування сутності і особливостей президентського, парламентського контролю та контролю в системі державної виконавчої влади.

Для повного з'ясування теми необхідно виокремити із загальної системи контролю громадський контроль за діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування, визначити відповідні поняття, цілі, об'єкти, форми, суб'єкти, а також його структуру.

1. Формулювання актуальних питань за темою:

- назвіть основні нормативно-правові акти минулого та порівняйте їх з чинним законодавством, що регулює законність і відповідальність у системі державного управління;
- розкрийте, у чому полягає сутність контролю та його впливу на державне управління.

2. Виокремлення проблемних питань:

- поясніть, що містить поняття законності та який її вплив на системне державне управління;
- розкрийте, на яких засадах здійснюється забезпечення законності у державному управлінні;

- особливості громадського контролю за діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- відкритість і прозорість публічного адміністрування;
- проблема зняття адміністративних бар'єрів в економіці.

3. Написання рефератів з актуальних проблем теми:

1. Правові засади публічного адміністрування.
2. Специфіка відповідальності у державному управлінні.
3. Організаційно-структурне забезпечення державного контролю у сфері виконавчої влади.
4. Загальні та специфічні риси контролю держуправління.

Тема 5. Критерії ефективності державного управління

Особливістю цієї теми є те, що вона є однією із заключних у програмі дисципліни “Теоретичні засади державного управління” і дає матеріал із загальної теорії державного управління, без засвоєння якого практично неможливо визначити управління як систему ефективної організації і функціонування суб'єктів державного управління.

Вивчення першого питання цієї теми слід розпочинати з опанування понять і критеріїв щодо загальної соціальної ефективності державного управління. Вивчення другого питання дає змогу з'ясувати поняття ефективності організації і функціонування органів державного управління, а також визначати спеціальні критерії ефективності організації і діяльності об'єктів державного управління.

Вивчення наступних питань теми дає можливість визначити ефективність діяльності органів державної влади та посадових осіб, особливості наукових понять і критерії системних управлінських впливів. Засвоєння навчального матеріалу слід розпочати з визначення об'єктів порівняння в оцінюванні ефективності державного управління і на підставі цього охарактеризувати роль звітності державних органів і посадових осіб, референдумів, узагальнень громадської думки, засобів масової інформації в оцінюванні ефективності державного управління.

1. Написання анотацій до теми:

- критерії ефективності держави;
- ефективність організації;
- співвідношення результатів і цілей.

2. Виокремлення проблемних питань і завдань:

- загальна соціальна ефективність державного управління;
- сутнісні особливості спеціальних критеріїв ефективності організації та ефективності об'єкта державного управління;
- основні поняття і критерії ефективності діяльності державних органів і посадових осіб.

3. Написання рефератів з актуальних проблем теми:

1. Оцінювання ефективності державного управління.
2. Економічне оцінювання ефективності функціонування органу державної влади.
3. Проблема підвищення результативності й ефективності адміністративно-державних структур.

Тема 6. Комунікації та зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності держави

Особливістю цієї теми є те, що вона заключна у програмі дисципліни “Теоретичні засади державного управління” і містить матеріал із загальної теорії державного управління. Державна управлінська діяльність на сучасному етапі розвитку суспільства зазнає суттєвих змін як за своїм змістом, так і за технологією. Ці зміни пов'язані не тільки з докорінною перебудовою форм і методів державного управління, а й з підвищенням рівня сучасної комп'ютерної техніки і технології збирання та обробки управлінської інформації. Питання подальшого цілеспрямованого впровадження науково-технічних досягнень як в управлінській, так і в інших важливих видах діяльності держави слід розглядати під кутом зору постійного удосконалення державного механізму та його правового регулювання.

Вивчення питань теми дає змогу здобути знання з підготовки чинних правових актів і норм до застосування їх в умовах інформатизації суспільства, а також підготовки апарату управління до функціонування в умовах інформатизації. Засвоєння навчального матеріалу допоможе успішно вирішувати питання, безпосередньо пов'язані зі створенням інформаційних систем, налагодженням складної мережі організаційних та управлінських відносин, що виникають при плануванні, координації й контролі розробки проектів інформаційних систем органів управління різних ступенів.

1. Написання анотацій до теми:

- комунікація;
- засоби комунікації;
- організація комунікації;
- комунікативний процес.

2. Виокремлення проблемних питань і завдань:

- використання сучасних технологій в інформаційному забезпеченні управлінської діяльності;
- зв'язки з громадськістю в діяльності органів державної влади та самоврядування;
- організаційні комунікації в державному управлінні.

3. Написання рефератів з актуальних проблем теми:

1. Інформаційне забезпечення державного управління.
2. Особливості інформаційного забезпечення у місцевому самоврядуванні.
3. Паблік рилейшнз як важлива складова державної управлінської діяльності.

Тема 7. Формування української школи адміністративно-соціального управління (колоквіум)

План

1. Державне управління в умовах демократизації політичної системи.
2. Принципи структурної організації політичної системи в Україні: плюралізм і політичний централізм.
3. Зростання ролі спеціалізації в галузі державного управління на сучасному етапі державотворення.
4. Особливості розбудови незалежної України.
5. Специфіка розбудови системи державно-адміністративного управління в Україні.
6. Децентралізація функцій державного управління на сучасному етапі розвитку держави.
7. Співвідношення функцій державного управління та місцевого самоврядування в управлінні територіями в Україні.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Управління: практична діяльність, мистецтво, наука.
2. Державне управління як управління соціальним розвитком країни.
3. Сутнісний зміст і специфіка державного управління.
4. Специфічні риси та основні принципи державного управління.
5. Еволюція науки державного управління та її особливості.
6. Еволюція управлінської думки.
7. Напрями та тенденції розвитку сучасної теорії і практики управління.
8. Періодизація розвитку практики державного управління.
9. Соціальний підхід до вивчення історії науки управління.
10. Історичні етапи теорії державного управління.
11. Демократія і бюрократія у державному управлінні.
12. Державне управління в умовах різних політичних систем.
13. Форми держав в умовах демократії.
14. Співвідношення державної влади та державного управління.
15. Удосконалення державної політики у сфері державного управління в Україні.
16. Принципи військового демократизму Київської Русі.
17. Особливості державного устрою України за часів козацької республіки.
18. Політичні особливості устрою українських держав початку ХХ ст.
19. Боротьба й намагання українського народу відродити українську державність у середині ХХ ст.
20. Особливості розбудови незалежної України.
21. Необхідність та шляхи удосконалення адміністративно-територіального устрою України.
22. Розвиток парламентаризму в Україні.
23. Особливості цілей державного управління.
24. Забезпечення законності і правопорядку в державному управлінні.
25. Ресурси та забезпечення “дерева цілей” у державному управлінні.
26. Державний контроль у сфері виконавчої влади (зміст, організаційно-правові засади, шляхи удосконалення).
27. Критерії ефективності державного управління.

28. Інформаційні технології – стратегічний ресурс державного управління та механізм їх впровадження в Україні.
29. Використання потенціалу засобів масової комунікації у процесі прийняття управлінських рішень.
30. Удосконалення інформаційного законодавства України.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ СТУДЕНТАМИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання студентами контрольної роботи відповідно до навчального плану курсу “Теоретичні засади державного управління” сприятиме опануванню ними теоретичних і прикладних знань, засвідчить їх засвоєння і у майбутньому сприятиме впровадженню теоретичних положень у практичну діяльність.

Метою контрольної роботи є забезпечення самостійного вивчення, поглиблення та засвоєння знань з дисципліни “Теоретичні засади державного управління”, ознайомлення з методами та зарубіжним досвідом у сфері державного управління, з’ясування особливостей і напрямів державних реформ, що здійснюються з метою демократизації державного управління.

У контрольній роботі з дисципліни “Теоретичні засади державного управління” студенти повинні ґрунтовно розкрити сутність вибраної теми. При виконанні контрольної роботи доцільно користуватися літературою до навчального курсу “Теоретичні засади державного управління”, список якої додається.

До заліку студенти допускаються тільки після співбесіди по суті питань, що висвітлені у контрольній роботі, та після її зарахування викладачем.

Виконання контрольної роботи базується на вивченні теорії державного управління, законодавчого поля України щодо організації та функціонування адміністративної системи країни, зарубіжного досвіду, спеціальної літератури, включаючи періодичні видання, з теми контрольної роботи. При цьому студент повинен цілеспрямовано відібрати спеціальну наукову літературу та необхідні нормативні документи у бібліотеці МАУП, а також у ЦНБ ім. В. І. Вернадського, Парламентській бібліотеці.

Контрольна робота повинна бути оформлена на аркушах формату А4 відповідно до вимог ДОСТУ. На титульній сторінці необхідно за-

значити прізвище, ім'я та по батькові студента, курс, групу і спеціальність, а також домашню адресу та контактний телефон.

Робота повинна бути надрукована. Після розкриття суті питань обов'язково повинен бути наведений перелік використаної літератури в алфавітному порядку відповідно до існуючих вимог написання таких списків.

Посилання на першоджерела необхідно наводити по тексту контрольної роботи у квадратних дужках. Так, посилання [7, с. 44–45] означає, що 7 — це порядковий номер джерела, позначеного у списку літератури, а 44–45 — сторінки із зазначеного джерела. Обсяг контрольної роботи не має перевищувати 15 сторінок, набраних 14 шрифтом через 1,5 інтервалу. При цьому слід мати на увазі, що головною вимогою до контрольної роботи є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

Наприкінці роботи студент обов'язково повинен поставити підпис і дату виконання контрольної роботи.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Державне управління: поняття і наукові засади.
2. Поняття “державне управління” у методологічному арсеналі суспільних наук.
3. Предмет і функції теорії державного управління.
4. Категорії державного управління.
5. Державно-управлінські відносини та їх правове регулювання як складові предмета теорії державного управління.
6. Методологія теорії державного управління.
7. Еволюція науки державного управління та її особливості.
8. Еволюція управлінської думки.
9. Напрями і тенденції розвитку сучасної теорії і практики управління.
10. Соціальний підхід до вивчення історії розвитку практики і науки управління.
11. Історичні етапи теорії державного управління.
12. Взаємозв'язок і взаємозалежність принципів управління з методами управління.
13. Основні концептуальні теорії та школи державного управління.
14. Новітні технології в теорії державного управління.

15. Системний підхід, процесуальний, ситуаційний аналіз — основні методологічні підходи до вивчення державного управління.
16. Зростання ролі спеціалізації в галузі державного управління.
17. Відображення складності практичних завдань, що стоять перед сучасною “державною адміністрацією”.
18. Демократія і бюрократія у державному управлінні.
19. Державне управління в умовах різних політичних систем.
20. Форми держав в умовах демократії.
21. Визначення громадянського суспільства в умовах демократії.
22. Завдання та функції демократичної, правової, соціальної держави.
23. Історичні особливості формування демократичної моделі державного управління в Україні.
24. Демократичні форми врядування грецьких міст-держав на теренах сучасної України.
25. Принципи військового демократизму Київської Русі.
26. Особливості державного устрою України за часів козацької республіки.
27. Політичні особливості устрою українських держав початку ХХ ст.
28. Боротьба й намагання українського народу відродити українську державність у середині ХХ ст.
29. Особливості розбудови незалежної України.
30. Цілі та загальні риси управлінської діяльності держави.
31. Об’єкти управлінської діяльності виконавчої влади.
32. Цілі державного управління.
33. Формування цілей державного управління.
34. Управлінські технології: поняття і види.
35. Стадії управлінської діяльності.
36. Надання управлінських послуг органами державної влади.
37. Державне управління як управління соціальним розвитком країни.
38. Розвиток парламентаризму в Україні.
39. Законність і відповідальність у державному управлінні.
40. Забезпечення законності державного управління в Україні.
41. Побудова державної влади як передумова забезпечення законності і правопорядку в державному управлінні.
42. Контрольні механізми, дисципліна і відповідальність у забезпеченні законності.
43. Контроль у державному управлінні.

44. Види контролю у державному управлінні.
45. Організаційно-правові засади державного контролю у сфері виконавчої влади.
46. Загальні та специфічні риси і види контролю в державному управлінні.
47. Інституціалізований контроль за гілками державної влади.
48. Громадський контроль за діяльністю органів державної влади та місцевого самоврядування.
49. Ефективність державного управління.
50. Критерії ефективності державного управління.
51. Загальна соціальна ефективність державного управління.
52. Спеціальні критерії ефективності організації і функціонування суб'єктів державного управління.
53. Ефективність діяльності посадових осіб.
54. Оцінка ефективності державного управління.
55. Комунікації в державному управлінні.
56. Відкритість і прозорість публічного адміністрування.
57. Зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності держави.
58. Інформаційні технології — стратегічний ресурс державного управління.
59. Використання потенціалу засобів масової комунікації в державному управлінні.
60. Створення служби публік рилейшнз в органах державної влади.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Політологічний* енциклопедичний словник / В. Б. Авер'янов, І. В. Алексеєнко, С. С. Андреев та ін.; відп. ред. Ю. С. Шемшученко; упоряд. В. П. Горбатенко / НАН України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького; Українська асоціація політологів. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К.: Генеза, 2004. — 735 с.
2. *Административное* право України: учебник / ред. С. В. Кивалов. — Харьков: Одиссей, 2004. — 880 с.
3. *Адміністративне* право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. — К.: Юридична думка, 2004. — Т.1. Загальна частина — 584 с.

4. *Англєрид Т. та ін.* Оцінювання державних політики та програм: методичні вказівки до вступного курсу з оцінювання — теорія і практика: [посіб. для викладачів з освітньопроф. програми підготовки магістрів держ. управління] / Англєрид Т., Андерсен А., Артим І. О., Кальєуранд Р., Дєгтяр А. К. / Національна академія держ. управління при Президентові України. — К.: Всеуито, 2003. — 152 с.
5. *Бандурка О. М., Грєченко В. А.* Влада в Україні на зламі другого і третього тисячоліть / Університет внутрішніх справ. — Х., 2000. — 304 с.
6. *Барановська Н. П., Верстюк В. Ф., Віднянський С. В., Герасимчук М. С., Горбик В. О.* Україна: утвердження незалежної держави (1991–2001) / В. М. Литвин (відп. ред.). — К.: Вид. дім “Альтернативи”, 2001. — 703 с.
7. *Барчук Г. І., Колодій А. М., Халюк С. О.* Реформування політичної системи в Україні: актуальні питання: науковий огляд / Національна академія внутрішніх справ України. — К., 2003. — 63 с.
8. *Бєбик В. М.* Політичний маркетинг і менеджмент. — К.: МАУП, 1996. — 144 с.
9. *Бєзродний Є. Ф., Ковальчук Г. К., Масний О. С.* Світова класична думка про державу і право: навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 1999. — 397 с.
10. *Боссарт Д.* Державна служба у країнах-кандидатах до вступу до ЄС: нові тенденції та вплив інтеграційного процесу / Д. Боссарт, К. Деммке; пер. з англ. О. М. Шалєнко. — К.: Міленіум, 2004. — 128 с.
11. *Бостан С. К., Тимченко С. М.* Державне право зарубіжних країн: навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2005. — 504 с.
12. *Вєймер Д. Л., Вайнінг Е. Р.* Аналіз політики: концепції, практика / пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника; наук. ред. О. Кілієвич. — К.: Основи, 1998. — 654 с.
13. *Войтович Р. В.* Ідеологія, технологія та стиль у державному управлінні: навч.-метод. посіб. — К.: Вид-во НАДУ, 2003. — 197 с.
14. *Воронкова В. Г.* Менеджмент в державних організаціях: навч. посіб. — К.: Професіонал, 2004. — 256 с.
15. *Гелєй С., Рутар С., Кєндус О.* Політико-правові системи світу: навч. посіб. / Укоопспілка; Львівська комерційна академія. — Л.: Вид-во Львів. комерційної акад. 2002. — 224 с.

16. *Гнилорыбов В. В., Тихонов В. Н.* Государственное строительство и местное самоуправление в Украине: учеб. пособие / Восточно-укр. нац. ун-т им. Владимира Даля. — Луганск, 2004. — 375 с.
17. *Головатий М. Ф.* Політичний менеджмент: навч. посіб. — К.: МАУП, 2005. — 264 с.
18. *Горлов А. Ф., Королюк В. О., Лавренко С. І., Шевчук Ю. В.* Еволюція влади. — К.: ВАТ “Вид-во “Київська правда”, 2005. — 208 с.
19. *Государственная* политика и управление. Ч.1.: Концепции и проблемы государственной политики и управления / под ред. Л. В. Сморгунова. — М.: “Российская политическая энциклопедия” (РОССПЭН), 2006. — 384 с.
20. *Государственная* служба (комплексный подход): учеб. пособие / ред. А. В. Оболонский. — 2-е изд. — М.: Дело, 2000. — 440 с.
21. *Грибанова Г. И.* Местное самоуправление в Западной Европе: Сравнительный анализ политико-социологических аспектов / Российский гос. педагогический ун-т им. А. И. Герцена. — СПб.: Издательство РГПУ им. А. И. Герцена, 1998. — 206 с.
22. *Дани В. Н.* Державна політика: вступ до аналізу: підруч. для ВНЗ / Г. Є. Краснокутський (пер. з англ.). — О.: АО БАХВА, 2005. — 502 с.
23. *Державна* політика: аналіз та впровадження в Україні: конспект лекцій до навчального модуля. — К.: Вид-во УАДУ, 2002. — 80 с.
24. *Державне* управління та державна служба: словник-довідник / уклад. О. Ю. Оболенський. — К.: КНЕУ, 2005. — 480 с.
25. *Державне* управління, державна служба і місцеве самоврядування: монографія / ред. О. Ю. Оболенський. — Хмельницький: Поділля, 1999.— 570 с.
26. *Державне* управління: філософські, світоглядні та методологічні проблеми: монограф. / ред. В. М. Князев. — К.: Міленіум, 2003. — 320 с.
27. *Кілієвич О.* Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. — К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2003. — 510 с.
28. *Коваленко М. А., Кругла Н. А., Радванська Л. М., Швороб-Херсон Г. М.* Регіональний менеджмент: навч. посіб. — Херсон: Олді-плюс, 2004. — 304 с.
29. *Конституція* України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червн. 1996 р. — К., 1997. — 38 с.

30. *Менеджмент*: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. Г. В. Щокіна, М. Ф. Головатого, О. В. Антонюка, В. П. Сладкевича. — К.: МАУП, 2007. — 816 с.
31. *Менеджмент*: понятійно-термінол. слов. / за ред. Г. В. Щокіна, М. Ф. Головатого, О. В. Антонюка, В. П. Сладкевича. — К.: МАУП, 2007. — 744 с.
32. *Ольшанский Д. В. Пеньков В. Ф.* Политический консалтинг. — СПб.: Питер, 2005. — 448 с.
33. *Політологічний* словник: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К.: МАУП. — 2005. — 792 с.
34. *Права людини та підзвітність органів влади в Україні* / ред. Ю. Саєнко. — К.: Фоліант, 2003. — 184 с.
35. *Ребкало В. А., Шкляр Л. Є.* Політичні інститути у процесі реформування системи влади: навч.-метод. посіб. — К.: Міленіум, 2003. — 362 с.
36. *Ребкало В. А.* Культура державного управління: організаційний аспект: монографія. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 144 с.
37. *Скаун О. Ф.* Теория государства и права (энциклопедический курс): учебник. — Х.: Эспада, 2005. — 840 с.
38. *Соціальное* управление: курс лекцій / авт. кол. Вернигорова В. П. и др.; ред. В. С. Карпичев и др. — М.: РАГС, 2000. — 440 с.
39. *Тертичка В. В.* Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2002. — 750 с.
40. *Уткин Э. А., Денисов А. Ф.* Государственное и региональное управление: учеб. пособ. — М.: Экмос, 2002. — 320 с.
41. *Фіолевський Д., Лобанцев С., Мезенцев Є.* Державна виконавча служба в Україні: навч. посіб. — К.: Алерта, 2004. — 564 с.
42. *Чиркин В. Е.* Государственное управление: элементарный курс. — М.: Юрист, 2002. — 320 с.
43. *Эффективность* государственного управления: пер. с англ. / общ. ред. С. А. Батчикова и С. Ю. Глазьева. — М.: Фонд “За экономическую грамотность”; Рос. эконом. журн.; Изд-во АО “Консалтбанкир”, 1998. — 848 с.

Додаткова

44. *Аналіз державної політики в Україні*: навчальна дисципліна, сфера професійної діяльності, галузь прикладних досліджень: зб. документів і матеріалів / Нац. акад. держ. управління при Президи-

дентові України; Центр дослідження адміністративної реформи; уклад.: О. І. Кілієвич, В. В. Тергичка. — К.: К. І. С., 2004. — 210 с.

45. *Аналітичні записки з розробки напрямків державної політики / Укр. акад. держ. управління при Президентові України; Центр дослідження адміністративної реформи; уклад.: В. Є. Романов, О. І. Кілієвич.* — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 234 с.
46. *Антонова О. В.* Середовище вироблення державної політики (теоретико-методологічні аспекти): автореф. дис ... канд. наук з держ. упр. — Д., 2005. — 20 с.
47. *Балан С. В.* Співвідношення політичної та конституційно-правової відповідальності у здійсненні державної влади: автореф. дис. ... канд. політ. наук. — К., 2007. — 20 с.
48. *Бевз Т. А.* Українська державність: ідеологія, політика, практика: Система народоправства у теоретичних концепціях Н. Григорієва / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — К.: ІПіЕНД, 2004. — 247 с.
49. *Гілко В. І., Кормич Л. І., Гансова Е. А.* Соціальні орієнтири державної політики. Діагностика соціального розвитку Одеського регіону / Нац. акад. держ. управління при Президентові України; Одеський регіональний ін-т держ. управління. — О.: ОРІДУ НАДУ, 2005. — 376 с.
50. *Глазунова Н. И.* Государственное управление как система / Государственный ун-т управления; Ин-т гос. и муниципального управления. — М., 2001. — 373 с.
51. *Грабовський С.* Державне утвердження України у другій половині ХХ століття / Українська федеральна кредитна спілка “Самопоміч” м. Нью-Йорка; Координаційний комітет допомоги Україні (США); Центр “Українознавство” Товариства “Знання” України. — К.: Знання України, 2002. — 78 с.
52. *Державне управління в умовах інтеграції України в Європейський Союз: Матеріали наук.-практ. конф. / за заг. ред. В. І. Лугового, В. М. Князева.* — К.: Вид-во УАДУ, 2002. — 392 с.
53. *Єрмолаєв В. М., Козаченко А. І.* Органи влади і управління Української держави (друга половина XVII — XVIII ст.): навч. посіб. — Х.: Право, 2002. — 176 с.
54. *Історія України ХХ — початку ХХІ століття: навч. посіб./ Панченко П. П., Барановський Н. П., Падалка С. С. та ін.* — К.: Знання, 2004. — 582 с.

55. *Лафитский В. И.* Конституционные основы федерализма в США // Журн. российского права. — 2007. — № 3. — С. 116–127.
56. *Леліков Г.* Державна служба України: концепція побудови і функціонування // Вісн. державної служби України. — 2003. — № 2. — С. 9–17.
57. *Линьок К.* До проблеми нелінійності як визначальної характеристики державної ієрархії // Управління сучасним містом. — 2002. — № 10–12. — С. 31–39.
58. *Молчанова Ю.* Ефективність управлінської діяльності в системі державної служби: соціально-психологічний аспект // Вісн. Національної Академії державного управління при Президентові України. — 2005. — № 1. — С. 427–434.
59. *Нагребецька І.* Державна служба: європейські принципи і наші реалії // Уряд. кур'єр. — 2006. — 5 квіт. — С. 4.
60. *Олуйко В.* Державна служба як механізм державного управління у громадянському суспільстві // Управління сучасним містом. — 2004. — № 7–9. — С. 64–70.
61. *Олуйко В., Саєнко В.* Зарубіжний досвід організації державної служби // Вісн. держ. служби України. — 2004. — № 3. — С. 34–39.
62. *Орленко В. І., Орленко В. В.* Історія держави і права України: посібник. — К.: Паливода А. В., 2006. — 164 с.
63. *Пильгун Н.* Становлення і розвиток принципу поділу влади у конституційному праві США // Вісн. Конституційного суду України. — 2007. — № 1. — С. 81–90.
64. *Серьогін С., Гончарук Н.* Формування якостей керівника у державному управлінні // Вісн. Укр. Академії державного управління при Президентові України. — 2003. — № 3. — С. 137–146.
65. *Тертичка В.* Аналіз державної політики: перспективи становлення повноправної науково-навчальної дисципліни в Україні // Вісн. Укр. Академії державного управління при Президентові України. — 2003. — № 1. — С. 58–66.
66. *Філософія політики: Хрестоматія: У 4 т. / авт.-упоряд. В. П. Андрущенко та ін.* — К.: Знання України, 2003. — Т. 1. — 364 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Теоретичні засади державного управління”	5
Зміст дисципліни “Теоретичні засади державного управління”	6
Завдання для самостійної роботи	9
Плани семінарських занять.....	11
Завдання для підготовки до семінарських занять.....	14
Орієнтовна тематика контрольних робіт.....	22
Методичні вказівки до виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи.....	23
Питання для самоконтролю.....	24
Список літератури.....	26

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Л. С. Тоболіч*
Комп’ютерне верстання *Н. М. Музиченко*

Зам. № ВКЦ-3884

Підп. до друку 06.05.09. Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний.

Ум. друк. арк. 1,86. Обл.-вид. арк. 1,7. Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП “Видавничий дім “Персонал”
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008 р*